

Kurdî (Bakurî) > Bi hev re jîyan > Cihê rûniştinê > **Xaniyek kirê bikin**

Xaniyek kirê bikin

Li Swîsreyê, piraniya mirov li apartmaneke kirêkirî dijîn. Te daîreyek dît û tu niha dixwazî kirê bikî?

Heke we daîreyeka kirêkirinê ya vala dîtibe û we jê hez kiribe, tu dikarî serî li vê daîreyê bidî.

Ji bo ku mirov bikaribe daîreyekê kirê bike, pêşî hewcehiya xwediyê xanîji we bi belgeyên cuda heye.

Bi tenê wê demê tu dikarî peymanê kirêkirinê biencam bikî û derbasî daîreya nû bibî.

Çawa peymanê kirêkirinê pêk bînin:

Forma sepanê

Bi gelemperî, hemû aliyên eleqedar neçar in forma qeydkirinê dagirin. Divê hûn li ser van xalan agahîyan bidin:

- Pîşeya te / Eyûb
- Dahata we ya mehane
- Hejmara zarokan
- netewetî û destûrnameya niştecihbûnê
- Karsazê te
- Ka we heywanên xwe hene

Girîng e ku hûn formê bi rastî tijî bikin.

Betreibungsregisterauszug: Çareserbûna xwe kontrol dike

Pirî caran, ji [Betreibungsregisterauszug](#) (🔗 [Ev belge nîşan dide bê ka deynên te hene yan na.](#)) Ev weke delîltê tê dîtin ku tu fatoreyên xwe didî û tu deynê te tune ye. Tu dikarî fermanê wiha bidî:

- Online li [EasyGov.swiss](#)
- Di şexsê li ofîsa berhevkirina [Betreibungsamt](#) (🔗 [deyn toplama otorite](#)) ya cihê we yê rûniştinê da. Hûn dikarin [Betreibungsamt](#) (🔗 [deyn toplama otorite](#)) berpirsiyar li vir bibînin: [EasyGov Swiss Lêgerîna Deynê Daîreyê](#)
- Tu dikarî belgeyê li postexaneyê sîparîş bikî.

🔗 Ji bo derxistina ji tomara deynê serhêl bisepîne

🔗 Ji bo derxistina ji tomara tawanbar online serî lê bide (kêm caran hewce ye)

---

peymanê kirêkirinê

Peymana kirêkirinê bi giştî bi nivîskî bi dawî dibe. Lê belê bi devkî jî derbasdar e. Lihevkirineke kirêjî jî mercên giştî û **rêzicknameya malê** digire nava xwe. Dema ku hûn peymanê îmze dikin, hûn mecbûr in ku li gorî wê tev bigerin.

Ev xalên girîng di peymanê kirêkirinê de cih digirin:

Kirêkar	xwediyên xaniyan kî ne û kirêdar kî ne? Tenê kesên ku peymanê bi dawî dikin wek kirêdar bi hemû maf û erkên xwe dibin kirêkar.
Milkê kirêkirî	Xwediyên xaniyan ji bo bikarînan kirêdaran çî dihêlin? Daîre û qadên hevpar ên wekî: boze, odeya cilûştinê, tatîk û hwd. hatine listekirin.
Dirêjahiya kirê	Kiraze ji bo demeka dîyarkirî an jî nediyar dikarin bihên bi dawî kirin. Piraîya peymanan ji bo demeka nediyar dihên bi dawî kirin. Di vê rewşê de her du partî dikarin li gorî rêzik û dîrokan biryara bidawîkirinê bidin.
Lêçûnên kirê û alîkariyê	Kirêya mehane tê nîşekirin û çawa tê nivîsandin (kirêya net û lêçûnên alîkar). Heke lêçûnên alîkar neyên listekirin, tê texmînkirin ku di kirê de cih digirin.
Mewduat /depozîtoya kirêkirinê	Heke di peymanê kirêkirinê da bi awayekî eşkere li hev bê kirin, divê depozîtoya kirê tenê bihê dayîn. Mîqdara (kirêya herî zêde ya 3 mehan) di hesabê depozîtoya kirê de tê dayîn û ji bo xwediyê xaniyan wek ewlehî tê dayîn.

Dibe ku daîre bi razîbûna xwediyê xaniyan bin.

Depozîtoya kirêyan an depozîtoya kirêdar

Pirî caran, dema peymanê kirêkirinê biqedînin, divê hûn mîqdareke sabît a ewlehîyê veguhêzin. Ji vê ra depozîtoya kirêkirinê tê gotin.

Depozîto **herî zêde kirêya 3 mehan** e û di hesabekî taybet yê bankayê da tê dayîn ku tê gotin hesabê mewduata kirêkirinê ye. Ev hesab li ser navê kirêdaran e. Depozîto ji bo axayan wek ewlehîtê tê servîskirin. Piştî ku çû derve, kirêdar depozîtoyê tevî faîzê dîsa distîne.

Heke hûn naxwazin depozîtoyê bi temamî ji taserûfa xwe bistînin, di heman demê da hin dabînkêrên garantîya depozîtoyê jî hene. Tu her sal mîqdareke sabît didî.

Pêşkêşkerên mewduata kirê berawird bikin

Di rewşên kooperatîfên xaniyan da, kirêdar bi gelemperî depozîtoyê nadin, lê belê belgeyên parvekirinê dikirin.

Dayîna lêçûnên kirê û kirêkirina alîkar

Ji bo meha din hûn **her meh di pêş da** kirê didin.

Di gelek rewşan da, hûn **lêçûnên kirêkirinê** yê zêde jî didin. Ev, mînak, mesrefên gemkirinê, ava germ an jî televîzyona kabloyî ne. Xwediyê xaniyê dikare mesrefên alîkar bi awayekî cuda şarj bike.

Heke lêçûnên alîkar li ser hesabên hatibin fatorekirin - ango wek pereyekî kêr- divê xwediyê xaniyalê herî kêr carekê daxuyaniya berfireh bide. Wê demê dibe ku tu mecbûr bimîni ku di paşguhnan da mîqdarekê bidî. Lê belê, hûn dikarin pereyan jî paşve bistînin. Divê fatûreyê lêçûnên alîkar her tim bi baldarî bê kontrolkirin.

Eger xwediyê xaniyê we dixwaze kirê zêde bike, divê ev yek bi şeweyekî fermî bê kirin.

Pirsgirêkên bi xwediyê malê re

